

CRÒNICA LEGISLATIVA D'ANDORRA

Primer semestre de 2025

Maria Cucurull Canyelles*

Resum

Aquesta crònica recull els textos legislatius que fan referència a l'ús de la llengua catalana al Principat d'Andorra, que impliquen diversos àmbits de la societat i que corresponen al primer semestre de 2025. També hi podreu trobar els articles, convocatòries i comunicats sobre la llengua del país publicats a Andorra en aquest període.

Paraules clau: Andorra; educació; Administració; titulacions; legislació; política lingüística.

LEGISLATIVE REPORT ON ANDORRA

First half of 2025

Abstract

This report is a compilation of several legislative texts published in the first half of 2025 about the use of Catalan in the Principality of Andorra concerning various areas of Andorran society. It also includes articles, calls for applications, and announcements on the country's language that were published in Andorra during this period.

Keywords: Andorra; education; Administration; certificates; legislation; language policy.

* Maria Cucurull Canyelles, professora de llengua i literatura catalanes a l'Escola Andorrana de Batxillerat. mariacucurull@gmail.com

Citació recomanada: Cucurull Canyelles, Maria. (2025). Crònica legislativa d'Andorra. Primer semestre de 2025. *Revista de Llengua i Dret, Journal of Language and Law*, 84, 387-393. <https://doi.org/10.58992/rld.i84.2025.4524>

Sumari

- 1 Introducció
- 2 Sanitat
- 3 Educació
- 4 Administració
- 5 Justícia
- 6 Comuns
- 7 Cultura
- 8 Conclusions

1 Introducció

Durant el primer semestre del 2025 s'han portat a terme algunes reformes legislatives i reglamentàries destinades, en alguns casos, a reforçar el paper de la llengua catalana com a eix vertebrador de la vida pública, professional i institucional i, en d'altres, a flexibilitzar els requisits lingüístics en l'àmbit laboral. Aquestes iniciatives responen tant a l'aplicació de la Llei de la llengua pròpia i oficial¹ com a l'adaptació d'altres marcs legals —com la Llei de professions titulades de la salut,² la Llei d'immigració³ i els estatuts de col·legis professionals—, amb l'objectiu de garantir que el català sigui la llengua de referència en els sectors estratègics del país: l'educació, la sanitat, l'Administració i la justícia.

En l'àmbit educatiu, el Govern d'Andorra ha impulsat les convocatòries d'exàmens oficials i el reconeixement formal de l'equivalència dels certificats emesos per la Universitat d'Andorra (UdA). Paral·lelament, en l'àmbit sanitari ha introduït mecanismes de flexibilització davant la manca de professionals. Pel que fa a l'Administració pública i la justícia, ha aprovat un reglament que obliga a usar el català en les comunicacions internes i externes, en la retolació i en la publicitat institucional.

2 Sanitat

D'acord amb la Llei 39/2022 de professions titulades de la salut, des de mitjan 2023, els professionals del sector han d'acreditar un nivell B2 de català per poder treballar. Per aquesta raó, actualment en tots els edictes es demana el B2 per poder exercir. Un exemple n'és l'edecte per a la cobertura d'una plaça de metge de l'Àrea de Control Sanitari,⁴ que entre els requisits per accedir al procés de selecció incloïa la presentació del diploma oficial de B2 de llengua catalana, i que, a més, valorava com a mèrit la competència oral i escrita equivalent al nivell C1.

Al mes d'abril es van aprovar els Estatuts del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra (COIA),⁵ segons els quals el coneixement i l'acreditació del català són un requisit clau per a exercir la professió. Així, per poder accedir a la col·legiació cal disposar, com a mínim, d'un diploma oficial de llengua catalana de nivell B2 expedit pel Govern d'Andorra, o d'un títol, diploma o certificat equivalent reconegut oficialment. En el cas de professionals que exerceixin mitjançant una habilitació especial, aquest requisit lingüístic ha de quedar acreditat dins el termini establert per la Llei reguladora de professions titulades de la salut. En aquest sentit, l'article 9 fixa que l'incompliment d'aquesta obligació dins el termini previst pot comportar la pèrdua de la condició de col·legiat, ja que la col·legiació atorgada de manera provisional resta supeditada a l'obtenció i la presentació del diploma. Igualment, l'article 18 estableix que només poden exercir el dret de vot i presentar-se com a candidats a la Junta de Govern les persones que acreditin el nivell B2 de català, atès que es considera un requisit per a la participació activa en el funcionament democràtic del Col·legi. A més dels requisits formals per a la col·legiació i la participació interna, els Estatuts també regulen l'ús de la llengua en l'àmbit extern i professional, especialment pel que fa a la publicitat —l'article 32 estipula que tota la publicitat relacionada amb els serveis infermers s'ha de fer obligatòriament en català, sense excepcions.

1 [Llei 6/2024, de 25 d'abril, de la llengua pròpia i oficial](#). (BOPA, núm. 59, 29.05.2024)

2 [Llei 39/2022, d'1 de desembre, reguladora de les professions titulades de la salut](#). (BOPA, núm. 148, 22.12.2022)

3 [Llei 11/2022, de 7 d'abril, qualificada de modificació de la Llei qualificada d'immigració](#). (BOPA, núm. 51, 27.04.2022)

4 [Edecte del 7-2-2025 pel qual es fa pública la convocatòria per procedir a la cobertura d'una plaça de metge/essa de l'Àrea de Control Sanitari](#). (BOPA, núm. 18, 12.02.2025)

5 [Estatuts del 2-4-2025 del Col·legi Oficial d'Infermeres i Infermers d'Andorra \(COIA\)](#). (BOPA, núm. 41, 09.04.2025)

És interessant el debat⁶ que hi va haver durant el mes de març al Consell General en relació amb les contractacions en les àrees de medicina legal i forense i al servei d'atenció domiciliària, en què es va passar per alt que els treballadors disposessin del nivell de català requerit per raons “urgents i inajornables”. La consellera general del Partit Socialdemòcrata, Susanna Vela, va criticar la mesura i va proposar vies alternatives, com ara un examen previ que garantís un coneixement mínim de llengua catalana. Per la seva banda, el cap de Govern, Xavier Espot, va defensar el procediment, atès que els dos treballadors afectats disposen de dos anys per obtenir la titulació i els informes forenses s'han de redactar en català, amb suport, afirmant que se'ls havien de donar facilitats per aprendre la llengua. A més, va assegurar que està previst aprovar disposicions transitòries per a les persones que parlen català però no tenen el títol oficial, per evitar discriminacions en els concursos. Per tot això, el Govern va avançar que treballaria per augmentar el nombre de convocatòries per obtenir els certificats oficials de català.

Mesos més tard, al juny, es va aprovar una modificació de la Llei de professions titulades de la salut, de la Llei d'immigració i dels requisits de català amb l'objectiu de facilitar l'arribada de sanitaris i agilitzar els tràmits per cobrir la manca de professionals. Un dels canvis principals afecta l'exigència del nivell B2 de català, de manera que tant els andorrans i els residents escolaritzats al país que no disposin del títol com els estrangers amb una habilitació especial podran començar a exercir amb el compromís d'obtenir el diploma en un termini de dos anys. Tot i això, atesa la dificultat que poden tenir alguns professionals, en casos justificats es permet prorrogar anualment l'autorització encara que no s'hagi assolit el nivell. Segons dades oficials, entre el 15 % i el 17 % dels sanitaris amb permís es troben actualment en aquesta situació.⁷

Pel que fa a la Llei d'immigració, les modificacions aprovades permeten que els sanitaris amb permís per treballar per compte propi puguin fer-ho també com a assalariats, cosa que facilitarà que puguin fer guàrdies hospitalàries –un àmbit amb una forta mancança de personal. També s'amplien els permisos de curta durada (de trenta a noranta dies), fet que permetrà garantir més continuïtat i qualitat en l'atenció mèdica, en particular en especialitats escasses com l'oncologia. La ministra de Salut, Helena Mas, va defensar que aquests canvis, consensuats amb l'hospital i el Col·legi de Metges, responien a l'augment de la demanda sanitària derivada del creixement demogràfic, de l'envelliment de la població i de la complexitat de les malalties.

3 Educació

Com havia avançat el cap de Govern uns mesos enrere, la Universitat d'Andorra ampliarà el nombre de convocatòries de proves oficials. Durant el mes de juny es va publicar el Decret de regulació dels diplomes oficials de llengua catalana,⁸ que en el capítol tercer regula el reconeixement dels diplomes i, com a novetat, introdueix l'equivalència entre els certificats de coneixements de llengua catalana expedits per la UdA i els diplomes oficials del Govern. Concretament, es reconeix que el certificat de nivell B2 de la Universitat és equivalent al diploma d'usuari independent, nivell B2, d'acord amb el Marc europeu comú de referència per a les llengües (MECR), i que el certificat de nivell C1 és equivalent al diploma d'usuari experimentat, nivell C1, també d'acord amb el MECR.

6 Ripoll, Àlex. (2025, 28 de març). [La falta de forenses obliga a relaxar el requisit del català](#). Diari d'Andorra.

7 Redacció. (2025, 17 de juny). [Canvis d'immigració i del català per facilitar l'arribada de professionals sanitaris](#). Diari d'Andorra.

8 [Decret 213/2025, d'11 de juny de 2025, de regulació dels diplomes oficials de llengua catalana del Govern d'Andorra](#). (BOPA, núm. 75, 18.06.2025)

4 Administració

Atès que la Comissió Europea considera que la competència digital constitueix una de les vuit capacitats clau i fonamentals per a l'aprenentatge al llarg de la vida i per a garantir que la ciutadania participi activament en la societat del segle XXI, el Govern va fer un pas endavant en aquest àmbit amb l'aprovació del Decret 51/2023 de creació dels diplomes de competència digital ciutadana,⁹ amb l'objectiu que els ciutadans puguin adquirir un grau de competència digital més elevat que els permeti afrontar els reptes personals, socials i professionals en un entorn canviant, i contribuir així a reduir la bretxa digital dels diferents sectors socials. Enguany se n'ha publicat el Decret de modificació¹⁰ per facilitar la consulta del text i millorar-ne la seguretat jurídica. El nou text explicita, en el punt 2 de l'article 23, que per poder seguir aquestes formacions cal tenir un domini lingüístic en llengua catalana equivalent al nivell A2.

Al mes de març es va publicar el Decret d'aprovació del Reglament d'ús de la llengua pròpia i oficial a l'Administració general i l'Administració de justícia,¹¹ d'acord amb el qual els treballadors d'aquestes administracions han de comunicar-se entre si en català, independentment de si pertanyen al mateix organisme o a departaments diferents. Alhora, els funcionaris que treballen de cara al públic, a més d'haver d'iniciar sempre les converses en català (com ja és habitual actualment), han d'evitar canviar de llengua, és a dir, cal que mantinguin el català excepte si l'interlocutor ho demana explícitament perquè no entén la llengua oficial.

Una de les novetats de la Llei de la llengua pròpia i oficial és el fet que no distingeix l'educació formal de cap altra activitat formativa. Per això, el Reglament d'ús remarca que els monitors d'activitats extraescolars, com ara d'esquí o d'altres esports i activitats de lleure, en endavant s'han d'adreçar sempre als joves i als infants en català. La formació especialitzada també ha de ser en llengua catalana, tret de casos específics com el permís de conduir si el resident fa poc temps que ha arribat al país. Un dels punts més destacables del nou Reglament d'ús té a veure amb la tasca de coordinar l'ús del català en totes les activitats de formació –tant les educatives com les esportives, socials o artístiques que organitzi qualsevol Administració o entitat que rebi suport públic–, ja que a partir d'ara, totes les entitats que rebin subvencions estan obligades a usar el català i a mantenir-lo quan organitzin activitats, així com en les comunicacions oficials i declaracions públiques. A títol individual també ho han de fer els esportistes que representin Andorra en competicions internacionals a l'hora de fer declaracions públiques, ja sigui al país o a l'exterior.

Finalment, el Reglament d'ús també fa esment a la retolació: estableix que dins l'Administració tot ha de ser exclusivament en català, llevat dels espais destinats al turisme. Així mateix, estipula que els programes informàtics han de ser en la llengua pròpia sempre que sigui possible i considera inqüestionable que els webs oficials s'han de publicar automàticament en català.

També al març es va publicar el Decret de modificació de regulació dels diplomes oficials de llengua catalana del Govern.¹² El nou text introdueix una modificació puntual per permetre –de manera excepcional i només en casos urgents, inajornables i d'interès públic– la contractació de personal interí a l'Administració sense exigir inicialment l'acreditació del diploma oficial de català corresponent, sempre que els treballadors afectats l'obtinguin en un termini màxim de dos anys. Alhora, el Decret manté l'estructura normativa dels

9 [Decret 51/2023, del 25-1-2023, de creació i regulació dels diplomes de competència digital ciutadana](#). (BOPA, núm. 13, 01.02.2023)

10 [Decret 31/2025, 29-1-2025, de modificació del Decret 51/2023, del 25-1-2023, de creació i regulació dels diplomes de competència digital ciutadana](#). (BOPA, núm. 14, 05.02.2025)

11 [Decret 78/2025, del 12-3-2025, d'aprovació del Reglament d'ús de la llengua pròpia i oficial a l'Administració general i l'Administració de justícia](#). (BOPA, núm. 29, 12.03.2025)

12 [Decret 81/2025, del 12-3-2025, de modificació del Decret 339/2024, de l'11-9-2024, de regulació dels diplomes oficials de llengua catalana del Govern d'Andorra](#). (BOPA, núm. 30, 13.03.2025)

decrets precedents, amb un primer capítol dedicat a les disposicions generals sobre els nivells i les vies d'obtenció dels diplomes, un segon capítol que regula la convocatòria dels exàmens oficials i un tercer que fixa el reconeixement dels diplomes per a l'alumnat del sistema educatiu andorrà, espanyol i francès i per als candidats lliures, amb valor d'acreditació acadèmica i professional, tot plegat en un text refós que substitueix l'anterior per reforçar-ne la seguretat jurídica, la claredat normativa i la facilitat de consulta.

D'altra banda, al mes d'abril es va aprovar el Reglament de quota general de les autoritzacions de residència i treball i de les autoritzacions de treball fronterer.¹³ Per renovar l'autorització d'immigració regulada en aquest Reglament, les persones titulars han d'acreditar el nivell A1 de català en la primera renovació i el nivell A2 en la segona, mitjançant un diploma oficial de llengua catalana expedit pel Govern d'Andorra o un títol equivalent reconegut oficialment. Tanmateix, d'acord amb les modalitats detallades a l'annex 2, fins al 26 d'abril del 2026, en la primera renovació n'hi ha prou amb presentar el Certificat de seguiment de l'itinerari de coneixements bàsics de català o el certificat d'exempció corresponent, emesos pel Departament de Política Lingüística, en substitució de l'acreditació del nivell A1.

5 Justícia

Pel que fa a l'àmbit judicial, al mes d'abril es va publicar l'edicta de convocatòria de les proves per obtenir l'habilitació professional de la traducció i la interpretació jurades,¹⁴ segons el qual tant la prova per a l'habilitació especial de traductor jurat com la d'intèrpret jurat inclouran un examen de llengua catalana de nivell C2. En aquesta prova cal obtenir una puntuació de sis sobre deu, en cas contrari, el candidat no podrà continuar el procés i, per tant, no podrà presentar-se als exàmens de dret i d'ordenament jurídic andorrà ni al de traducció jurídica i administrativa.

També a la primavera es va aprovar l'edicta de convocatòria de les proves per a l'obtenció del certificat d'aptitud per a l'exercici de la professió d'advocat,¹⁵ que estableix que per obtenir el certificat cal superar una prova de català de nivell C1. Queden exemptes de determinades proves les persones que hagin obtingut el Postgrau en Dret andorrà de la UdA, que no han d'examinar-se de la part teòrica sobre dret andorrà ni de català, així com les que disposin d'un títol de llengua catalana de nivell mínim C1 del MECR o d'un títol equivalent reconegut pel Govern.

És important destacar l'Aute del Tribunal Constitucional del 16 de juny relatiu al recurs d'empara 2025-35-RE.¹⁶ Per contextualitzar, un home processat per un presumpte delicta de violació i empresonat provisionalment va recórrer la decisió mitjançant un procediment d'*habeas corpus*, al·legant que s'havien vulnerat els seus drets fonamentals, especialment el dret a la defensa i a un judici amb totes les garanties. La Batllia de Guàrdia i, posteriorment, el Tribunal de Corts van rebutjar la seva petició, així com la sol·licitud de traducció escrita al castellà de l'aute dictat en català, i es van limitar a fer-ne una traducció oral en el moment de la notificació. La defensa de l'home, considerant que aquestes decisions vulneraven el seu dret a la llibertat i a l'accés efectiu a la jurisdicció, va presentar un recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional, el qual el va desestimar esgrimint que les decisions anteriors s'havien pres dins del marc

13 [Decret 151/2025, del 23-4-2025, pel qual s'aprova el Reglament de quota general de les autoritzacions de residència i treball i de les autoritzacions de treball fronterer](#). (BOPA, núm. 49, 23.04.2025)

14 [Edicta del 26-3-2025 pel qual es fa pública la convocatòria de les proves per obtenir l'habilitació professional de la traducció i la interpretació jurades](#). (BOPA, núm. 38, 02.04.2025)

15 [Edicta 7-4-2025 del Col·legi Oficial d'Advocats d'Andorra de convocatòria de les proves per a l'obtenció del certificat d'aptitud per a l'exercici de la professió d'advocat](#). (BOPA, núm. 41, 09.04.2025)

16 [Aute del Tribunal Constitucional del 16-6-2025 relatiu al recurs d'empara 2025-35-RE](#). (BOPA, núm. 77, 25.06.2025)

legal i amb totes les garanties, i que la traducció oral al castellà, juntament amb la presència de l'advocat del processat, que entenia perfectament el català, era suficient per garantir que ell compregués la naturalesa i els motius de les resolucions. Aquesta sentència reafirma la centralitat de la llengua catalana com a idioma oficial dels procediments judicials a Andorra, alhora que estableix que l'ús de mesures alternatives com la traducció oral és compatible amb la protecció dels drets fonamentals de les persones detingudes. D'altra banda, el Tribunal va acordar anonimitzar les dades del recurrent en la publicació de la resolució per preservar la seva intimitat i dignitat.

6 Comuns

Al mes de maig, el Comú d'Andorra la Vella va aprovar el Reglament de règim intern del Conservatori de música.¹⁷ Cal destacar que entre les funcions de coordinació i de planificació estratègica de l'equip directiu del Conservatori, el text inclou l'elaboració i la validació del Pla lingüístic, que ha de garantir l'ús del català com a llengua vehicular de l'ensenyament, la comunicació i la gestió del centre, d'acord amb el que estableixi la normativa vigent.

7 Cultura

Durant el mes de maig es va publicar l'edecte per convocar un concurs públic per a la creació, la producció i l'execució d'una campanya per fomentar la creació de continguts en català en l'entorn digital.¹⁸ El mateix mes es va publicar l'edecte de convocatòria dels ajuts de temàtica andorrana,¹⁹ entre els quals hi ha l'ajut Lúdia Armengol Vila a projectes de recerca o de transferència de coneixements o tecnologies, per dur a terme recerques lingüístiques o sociolingüístiques basades en la llengua catalana a Andorra.

8 Conclusions

El balanç del primer semestre del 2025 és globalment positiu, atès que mostra la voluntat de situar el català en el centre de la vida pública i professional d'Andorra. L'obligatorietat del català en l'Administració i la regulació de l'ús de la llengua en la justícia i en les activitats subvencionades són passos que reforcen la presència de la llengua pròpia en àmbits clau i que aporten seguretat jurídica, coherència i projecció de futur.

Tanmateix, les mesures de flexibilització deixen obertes incògnites sobre els efectes a mitjà termini. El repte serà trobar un equilibri entre la necessitat immediata de cobrir llocs de treball i garantir serveis essencials, i l'objectiu estratègic de consolidar el català com a llengua comuna i vehicular en tots els sectors. És possible que properament el debat polític i social se centri en com assegurar que els terminis fixats per obtenir les titulacions es compleixin, i en com es pot acompanyar els professionals en aquest procés sense rebaixar l'exigència lingüística. En aquest sentit, el futur dependrà de la capacitat del Govern i de la societat andorrana per mantenir la coherència de la política lingüística, per tal que sigui compatible amb un mercat laboral obert i amb les necessitats creixents d'una població cada vegada més diversa.

17 [Reglament de règim intern del 22-5-2025 del Conservatori de música d'Andorra la Vella](#). (BOPA, núm. 64, 28.05.2025)

18 [Edecte del 7-5-2025 per convocar un concurs públic per a la creació, producció i execució d'una campanya per fomentar la creació de continguts en català en l'entorn digital](#). (BOPA, núm. 58, 14.05.2025)

19 [Edecte del 21-5-2025 pel qual s'acorda l'obertura de la convocatòria dels ajuts de temàtica andorrana de l'any 2025](#). (BOPA, núm. 64, 28.05.2025)